

حامد خانجانی

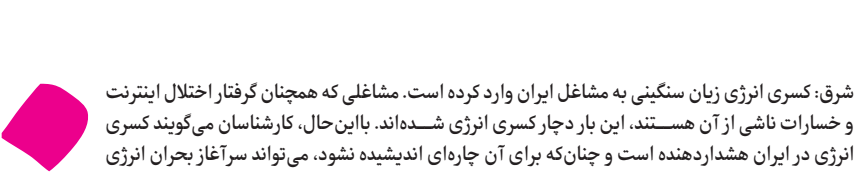
کارشناس ارشد مدیریت ساخت

طرح اصلاح قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در مجلس شورای اسلامی در جریان است. قانون فعلی مصوب ۱۳۷۴ است که تا به حال و به‌خصوص در دو، سه سال گذشته اصلاحیه‌های متعددی از آن توسط کمیسیون عمران مجلس و وزارت راه و شهرسازی رونمایی شده و برای چندمین‌بار، اخیرا نیز مطرح شد که اصلاحیه نهایی در کمیسیون عمران مصوب شده و در نوبت طرح در صحن علنی قرار گرفته است.

اصلاح قوانین و مقررات هر چه باشد، نیاز به ملزوماتی دارد که نخستین آن آسیب‌شناسی ضوابط و رویه‌های جاری است. کلیه متخصصان اذعان دارند که کیفیت ساخت‌وسازهای شهری، چندان که مورد انتظار است تأمین نمی‌شود و ما با وجود برخورداری از قواعد و ضوابط، نظام کنترلی، نظام مهندسی و سازمان‌ها و ارگان‌های مسئول متعدد، از ساختمان‌هایی با ویژگی‌های ایمنی، استحکام، بهداشت، بهره‌دهی مناسب و صرفه اقتصادی وفق مقررات بهره‌مند نیستیم. اما اولین اقدام برای تغییر، شناخت و واکاوی وضعیت فعلی است. اینکه که اگر کیفیت ساخت‌وسازها مناسب نیست، علت اصلی چیست، عوامل فرعی کدام است. علت از کاستی‌ها و نواقص قانونی است، علت

ناترازی برق و گاز به برخی کسب‌وکارها خسارت‌هایی وارد کرده است

مشاغل گرفتار انرژی

شرق: کسری انرژی زیان سنگینی به مشاغل ایران وارد کرده است. مشاغلی که همچنان گرفتار اختلال اینترنت و خسارات ناشی از آن هستند، این بار دچار کسری انرژی شده‌اند.
باین حال، کارشناسان می‌گویند کسری انرژی در ایران هشداردهنده است و چنان‌که برای آن چاره‌ای اندیشیده نشود، می‌تواند سرآغاز بحران انرژی در کشور باشد.

کسری تأمان گازوبرق

کسری گاز در روزهای گذشته ادارات، بانک‌ها و مدارس بسیاری از استان‌های ایران را تعطیل کرد. اگرچه کارشناسان انرژی اعتقاد دارند

این تعطیلی‌ها تأثیر چندانی نداشته و نتوانسته شکاف بزرگ کسری گاز را بر کند اما متولیان شرکت ملی گاز معتقد هستند تعطیلی‌ها مانع قطع گاز خانگی شده است.
باین حال، خسارت اصلی کسری گاز به صنایع و مشاغل کشور رسیده است. بعد از اختلال طولانی‌مدت اینترنت و خسارات سنگین به کسب‌وکارهای کشور، حالا قطع گاز موجب خسارات درخورتوجهی به مشاغل کشور شده است.

بزرگ‌ترین نگرانی کسری گاز، این روزها قطع توانمان برق است. بر اساس اعلام وزارت نیرو، حدود ۸۵ تا ۹۰ درصد نیروگاه‌های برق ایران حرارتی هستند و با سوخت گاز کار می‌کنند و بقیه نیروگاه‌ها برقایی به‌شمار می‌آیند.
حالا بحران موجودی آب، راندمان نیروگاه‌های برقایی را به‌شدت کاهش داده و تولید برق را کمتر کرده است و از آن سبب عمده نیروگاه‌های کشور که حرارتی هستند نیز با مشکل تأمین سوخت مواجه شده‌اند. بر اساس اعلام شرکت ملی گاز ایران، حدود یک‌سوم یعنی ۳۳ درصد گاز تحویلی کشور در نیروگاه‌های برق مصرف می‌شود و به همین دلیل کسری گاز بیش از همه نیروگاه‌های برق را در مصیقه تأمین انرژی قرار داده و فعلا موجب خاموشی روشنایی‌های شهری شده است.

کسری هم‌زمان گاز و برق اما به گفته کارشناسان تازه ابتدای بحران انرژی در ایران است. آنها توضیح می‌دهند درحال حاضر بسیاری از نیروگاه‌های برق ناچار به سوزاندن مازوت شده‌اند. به گفته این کارشناسان، ایران در بهترین حالت حدود ۸۵۰ میلیون مترمکعب گاز تولید می‌کند که در یک مصرف یعنی زمستان، بیش از ۶۵۰ میلیون مترمکعب از این تولید را مردم برای گرمایش مصرف می‌کنند. اگر نیاز صرفی کشور را از چشم‌انداز کل تولید گاز کم کنیم، حدود ۲۰۰ میلیون مترمکعب باقی می‌ماند که اصلا جوابگوی نیاز صنایع کشور نیست و اگر کشور بخواهد بر ناترازی گاز فائق آید، نیاز به یک‌میلیارد و ۲۵۰ میلیون مترمکعب گاز دارد که البته

از کم‌کاری سازمان‌های مسئول و عوامل اجرایی و نظارتی است. مسئله ضعف فناوری و روش‌های ساخت است، مسئله عدم استاندارد و مرغوبیت کالاها و مصالح است یا…، وزن هر یک از این عوامل چقدر است، بعد، سنجیده شود که با توجه به شرایط و امکانات، رفع کدام عوامل در اولویت است، با چگونه اقداماتی، با چه میزان هزینه و در چه مدت زمانی. می‌توان با چشمان بسته، تیری در تاریکی انداخت، هر جا که فرود آمد، هدف را همان‌جا اظهار و ادعا کرد که البته این اندازه از هدف‌گذاری نیز مایه خوشبختی است. چه در بسیاری مواقع تأیر کمانه کرده و به چشمان تیرانداز و اطرافیان اصابت می‌کند. اگر قرار است در حوزه‌های مختلف اصلاح و بهبودی اتفاق افتد، لازمه آن شناسایی نورخوابی و نارسایی‌ها ضمن تحقیقات گسترده و عمیق و یافتن بهترین راهکار با بهره‌گیری از نظرات خبرگان و تجربیات جهانی برای رفع آنهاست. درخصوص محتوا و مفاد قانون نظام مهندسی، آیین‌نامه اجرایی آن و مباحث مقررات ملی ساختمان هرچند کم‌وبیش ضعف‌ها و نواقصی قابل طرح است، اما این قانون، آیین‌نامه و مقررات فعلی نقاط قوت و ظرفیت‌های اجرا و اِعمال نشده بسیاری نیز دارد که ریشه در ضعف و کم‌کاری نهادهای

متولی و سازمان‌های مسئول دارد. مواردی که در صورت توجه و اجرا، وضعیت فعلی نظام مهندسی و ساخت‌وسازها به مراتب بهتر از امروز می‌بود؛ چندان‌که می‌توانستیم با اصلاح قوانین برای رشد و پیشرفت از حالت خوب به خوب‌تر برنام‌ریزی و تلاش کنیم، نه اینکه در تقلای فاصله‌گرفتن از شرایط بد باشیم. مثال‌های متعددی از ظرفیت‌های قانونی فعلی برای ارتقای ساخت‌وسازها و صرفه‌جویی در منابع و حفظ سرمایه‌های ملی می‌توان ذکر کرد که در سایه بی‌توجهی و اهمال دستگاه‌های حاکمیتی استفاده نشده و معطل باقی مانده است. الزاماتی مانند اشتغال صرف متخصصان احراز صلاحیت شده در ساختمان و شهرسازی، جریمه و مجازات متخلفان از مقررات ملی، صدور شناسنامه فنی ملکی برای تمام ساختمان‌ها به عنوان پیش‌شرط صدور پایان‌کار شهرداری، بهره‌مندی از خدمات بیمه‌های کیفیت، رعایت ایمنی کارکنان و اشخاص ثالث پیرامون کارگاه‌های ساختمانی و موارد متعدد دیگر. باز به عنوان مثال تنها درباره عدم حفاظت از کارکنان و اشخاص ثالث کارگاه‌های ساختمانی می‌توان شرح داد که از چند دهه گذشته، قوانین و مقررات متعددی همچون قانون کار (مصوب ۱۳۴۹) و قانون نظام مهندسی (۱۳۷۴) و ذیل آنها آیین‌نامه

دقیقی اعلام نکرده‌اند، اما احمد مهدوی‌ابهر، دبیر انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران، به ایسنا گفته است: «صنعت افت فشار دما درگیر شده‌اند و امکان یخ‌زدگی کانال‌های ورودی آب وجود دارد؛ و این‌ور باید با مراقب‌های به‌موقع، مانع یخ‌زدگی آب کانال‌های ورودی شویم. یخ‌زدگی و انجماد کانال‌ها ورودی آب باعث خواهد شد که آب تمام استخر یخ بزند و ماهیان از بین بروند.»

هرچند او تأکید کرده است که فعلا صاحبان مزارع پرورش ماهی سهمیه سوخت گازوفیل و نفت در اختیار دارند.

در این میان، مرغداران و گلخانه‌داران نیز می‌گویند برای خسارت به گلخانه‌ها و مرغداری‌هایشان به دنبال افت دما نگران هستند. در همین زمینه محمد برزعلی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی گلستان، اعلام کرده است که «گلخانه‌داران و مرغداران آمادگی لازم برای قطعی گاز واحد تولیدی خود را داشته باشند و اقدام به تأمین سوخت جایگزین کنند». او افزود: «گلستان از جمله استان‌هایی است که کاهش درخورتوجه دما را تجربه کرده و در همین راستا استاندار گلستان جلسات پایایی و مؤثری را برای مدیریت گاز در استان تشکیل دادند و خوشبختانه تاکنون با قطعی گاز مواجه نبودیم.» سازمان‌های جهاد کشاورزی سایر استان‌ها از جمله اردبیل، خراسان و مازندران هم توصیه‌های مشابهی به تولیدکنندگان خرد داشته‌اند.
دامنه ناترازی انرژی به نانوائی‌ها، بازاریان و رانندگان رسید

علاوه بر این، نانوائی‌های بسیاری از شهرها و مناطق ایران هم با کاهش و محدودیت نوبت پخت مواجه شده‌اند. طبق اعلام مسئولان استانی، در شهرستان نیشابور، به علت نیاز به کاهش قطع گاز خانگی، نانوائی‌ها فقط در نوبت صبح ساعت پنج تا هفت و نوبت ظهر ساعت ۱۱ تا ۱۳ فعال بوده و نوبت عصر و شب تعطیل خواهند بود و شهروندان در دو نوبت صبح و ظهر

حفاظتی کارگاه‌های ساختمانی (۱۳۸۱)، آیین‌نامه ایمنی کار در ارتفاع (۱۳۸۹) و مبحث دوازدهم مقررات ملی ساختمان (۱۳۷۲، ۱۳۸۰، ۱۳۸۵، ۱۳۹۲) توسط قوه‌های مقننه و مجریه تهیه و تصویب شده و در کشور وجود دارد که اجرا نمی‌شود. آنچه در ساخت‌وسازها قابل مشاهده و تجربه است، راه‌شدگی موضوع ایمنی توسط عوامل مسئول از وزارت کار، وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها و سهم ۲۵درصدی صنعت ساختمان از حوادث کاری منجر به فوت درکشور، در حالی است که متوسط جهانی این حوادث در صنعت ساختمان ۱۷ درصد است. به نظر می‌رسد حاکمیت و دستگاه‌های متولی بیش از آنکه به فکر تغییر ضوابط و مقررات باشند، موضوعی که در مجلس اخیر نیز با نگاه نمایندگان به قوانین، به مثابه پروژه‌های شهری و عمرانی، چندان‌که در مسئولیت‌های قبلی‌شان نیز تجربه داشته‌اند و نتایج و آثار آنها تا امروز مشخص است، پرشتاب دنبال می‌شود، بهتر و مناسب‌تر است که اجرا و اعمال ظرفیت‌های مغفول‌مانده قوانین را در دستور کار قرار دهند. می‌توان از مسئولان و تصمیم‌گیران کشور پرسید که شما با نقاط قوت و ظرفیت‌های قانون نظام مهندسی فعلی چه کردید که در پی تغییر آن برآمده‌اید؟

می‌توانند نان خود را تأمین کنند.

در گرگان تا اطلاع ثانوی پخت نان در نانوائی‌ها از ساعت شش صبح تا ساعت دو بعدازظهر ادامه دارد و پخت عصر نانوائی‌های شهرستان صرفا با سوخت جایگزین مازوت صورت خواهد گرفت و

از ساعت ۱۶ عصر شروع و تا ساعت ۲۱ شب ادامه می‌یابد.

در تربت‌حیدریه، نانوائی‌ها و صنوف حیاتی می‌توانند با استفاده

از سوخت جایگزین به فعالیت خود ادامه دهند.

در بجنورد، نانوائی‌ها برای کنترل افت فشار گاز، دو شیفت شده‌اند و نانوائی‌های سطح شهرستان از روز یکشنبه تا آخر هفته فقط دوشیفت پخت می‌کنند. بر این اساس، نانوائی‌های سطح شهرستان از ۲۵ تا ۳۰ دی‌ماه به‌صورت دوشیفت، صبح از ساعت هشت تا ۱۱ و بعدازظهر از ساعت ۱۴ تا ۱۷ پخت خواهند کرد.

در سبزوار، فعالیت نانوائی‌ها به علت مشکل افت فشار گاز، به‌صورت نوبت‌بندی‌شده است و این واحدهای صنفی بر اساس برنامه نوبت‌بندی‌شده با استفاده از سیلندرهای گاز توزیعی فعالیت خواهند کرد. در طبس، فعالیت نانوائی‌ها شیفت‌بندی خواهد بود و روز یکشنبه (۲۵ دی‌ماه) ۹ نانوائی در شهر طبس فعالیت کردند و تعدادی نیز در بخش‌های مختلف از ساعت ۹ صبح تا ۲۰ شب

به‌طور مداوم پخت خواهند داشت.

در بیرجند، بین نانوائی‌های مناطقی که با افت فشار مواجه هستند، سوخت جایگزین توزیع شده است تا در صورت لزوم استفاده کنند. در کاشمر، بیرو مصوبات ستاد بحران این شهرستان، ۲۵ نانوائی به سوخت جایگزین مجهز شده‌اند و شهروندان می‌توانند نان مورد نیاز خود را از این مراکز تأمین کنند. علاوه بر این، تعطیلی جایگاه‌های CNG بسیاری را رانندگان تاکسی را با مشکل مواجه کرده است و پمپ‌بنزین‌های برخی مناطق شلوغ‌تر از همیشه است.
باین‌حال،

رئیس صنف جایگاه‌داران سوخت کشور به ایسنا گفته است: «با تلاش گسترده همه فعالان عرصه سوخت‌رسانی در کشور و با وجود سرمای بسیار زیاد و افزایش تقاضای مصرف بنزین ناشی از تعطیلی برخی جایگاه‌های CNG، کندی در تردد نفتکش‌ها در جاده‌ها و استفاده از ناوگان حمل برای سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها، توزیع بنزین مدیریت می‌شود. مشکلاتی داریم ولی شرایط بحرانی نیست.»
اسدالله قلی‌زاده با بیان اینکه طبیعی است که به دلیل سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها و توزیع نفت سفید از طریق ناوگان حمل‌ فراورده‌های نفتی و کندی تردد نفتکش‌ها در جاده‌های مواصلاتی به دلیل برف و یخبندان، شاهد برخی تأخیرها در ارسال و دریافت فراورده‌های نفتی به برخی جایگاه‌ها باشیم، گفته است: «باین‌حال، در اکثر مجاری عرصه سوخت با پیش‌بینی‌های قبلی مبنی بر ذخیره‌سازی کافی فراورده در جایگاه‌ها مشکلی نداریم؛ در نظر داشته باشیم که کشور ما بیشترین ظرفیت ذخیره‌سازی فراورده در جایگاه‌ها در میان اکثر کشورهای جهان را دارد و بیش از این در پیش‌بینی و آینده‌نگری نمی‌توان اقدام کرد.» او ادامه داد: «به جایگاه‌داران و مردم اعلام کرده‌ایم هر نوع کمبود بنزین یا صف‌های طولانی را خصوصا در مناطق برقریکر اطلاع دهند. رصد شبانه‌روزی وضعیت توسط این مجموعه صنعتی و مسئولان شرکت‌های تابعه وزارت نفت در استان‌ها ادامه دارد و تمام تلاش بر عرضه بی‌وقفه سوخت طی شبانه‌روز است که گزارش‌ها حکایت از مطلوب‌ترشدن وضعیت امروز نسبت به روزهای پیش دارد.»

پیش از آنکه داستان آینده فولاد را روایت کنند، خودمان راوی آن باشیم

وی راوری کرد: اگر امروز نتوانیم به‌درستی داستان آینده فولاد را بنویسیم، دیگران این داستان را برای ما خواهند نوشت و اگر امروز نتوانیم نقش خود را در میان فولادسازان جهان تعیین کنیم، دیگران این نقش را تعیین خواهند کرد. ورود به کسب‌وکارهای جدید، اشتغال‌آفرینی، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش آلایندگی، تدوین سند شفافیت و حکمرانی، به‌روفسدن تکنولوژی و استفاده از فناوری‌های جدید نظیر هوش مصنوعی و تحول دیجیتال از اقداماتی است که در فولاد مبارکه در حال انجام است.
طبیب‌نیا در پایان با بیان اینکه فولاد مبارکه همچنان الگوی ملی نگاه‌داری کشور است، گفت: امروز همچون دوران دفاع مقدس باید با ایثار و ازخودگذشتگی راه خود را در پیش گیریم تا بتوانیم ۳۰ سال آینده را بسازیم.

مدیرعامل فولاد مبارکه در آیین گرامیداشت ۳۰ سالگی این شرکت

فولاد مبارکه الگویی مناسب برای مسیر پیشرفت کشور و خلق آینده‌ای بهتر است

را عملی نمی‌دانستند. این کارخانه که با استفاده از دانش و تکنولوژی‌های خارجی شروع به کار کرده بود، کار خود را آغاز کرد و به تدریج منجر به رشد اقتصادی کشور و آبادانی منطقه شد.

پیشرفت فولاد مبارکه علی‌رغم تلاش دشمن برای تخریب نشان تجاری این شرکت
وی اذعان کرد: ایران در سال‌های گذشته موفق شد جایگاه بین‌المللی خود را در تولید فولاد از رده پنجاهم جهان به رده دهم ارتقا دهد که این اتفاق ارزشمند مروهن تلاش فولادسازان بزرگی همچون فولاد مبارکه است. امروز فولاد مبارکه دیگر یک کارخانه نیست، بلکه یک مسیر برای توسعه کشور است. در این میان دشمن درصدد تخریب نشان تجاری فولاد مبارکه است؛ باین‌حال این شرکت با قوت رو به پیشرفت است.
طبیب‌نیا تصریح کرد: مهم‌ترین داستانی که فولاد مبارکه در اذهان عمومی بر جای گذاشته، خلق آینده‌ای بهتر است که از همان دوران ساخت، این تصویر در جامعه نهادینه شد. در شرایط سخت دفاع مقدس، حدود هزار تن تجهیزات برای ساخت فولاد مبارکه به محل کارخانه منتقل شد تا امروز شاهد فعالیت مجتمع بزرگ صنعتی با چندین کارخانه برای تولید ورق‌های فولادی باشیم.

فولاد مبارکه الگویی برای خلق آینده‌ای بهتر در گام دوم انقلاب اسلامی

وی با بیان اینکه امروز فولاد مبارکه با کدر از مرز ۱۴۰ میلیون تن تولید در اوج اقتدار قرار دارد، بیان کرد: فولاد مبارکه در ابتدا با هدف رسیدن به ظرفیت تولید اسمعی با شعار «کار زندگی است»، فعالیت خود را آغاز کرد و امروز این شرکت

به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد در خاورمیانه و شمال آفریقا شناخته می‌شود. این شرکت همچنین جوایز بسیاری کسب کرده که این افتخارات برای نخستین بار در ایران اتفاق افتاده است. نکته حائز اهمیت اینکه کار مشارکتی و تعهد کارکنان به بومی‌سازی و خودکفایی در فولاد مبارکه از وجوه تمایز این شرکت با دیگر مراکز صنعتی و سازمان‌هاست.
مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اضافه کرد: فولاد مبارکه امروز به وسعت ایران توسعه پیدا کرده و الگوی به واقعیت رساندن برنامه‌ها و چشم‌اندازهایی است که بر اساس یک استراتژی شکل گرفته است. این شرکت الگویی شاخص در کشور برای رشد و تعالی ملی و خلق آینده‌ای بهتر در گام دوم انقلاب اسلامی است.

باید در فضای رقابتی جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم

وی عنوان کرد: صنایع زیادی به برکت همین شرکت در بالادست و پایین‌دست فولاد مبارکه به وجود آمده که این اتفاق سرمنشا بسیاری از دستاوردهای حال و آینده کشور است. البته این پایان راه نیست؛ چراکه باید بتوانیم در فضای رقابتی شدید جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم.
طبیب‌نیا بیان کرد: البته چالش‌های زیادی نظیر تحریم‌ها، محدودیت انرژی، دغدغه فولاد مبارکه برای کاهش آلایندگی، اشتغال‌زایی وو… نیز وجود دارد. در عین حال پیشرفت تکنولوژی و انقلاب صنعتی نسل چهارم و بسیاری از تحولات دیگر در حال وقوع است و فولاد مبارکه در تلاش است همگام با تحولات تکنولوژی، دستاوردهای بسیاری رقم بزند.